

Andrzej Krause, Aleksander Różycki

Siedlątków, pow. Poddębice.
Stanowisko 1, 1a

Informator Archeologiczny : badania 8, 258-259

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

niej części skrzydła, w obrębie wykopów 5 i 6.

Na wykopie 5 odkryto fundamenty ściany pochodzące z okresu przebudowy skrzydła południowego na kaplicę ewangelicką, warstwę związaną z pożarem w roku 1807, a składającą się z przepalanej gliny, gruzu dachówek i cegieł, oraz spalonej podłogi drewnianej. Odkryto również warstwę osadniczą staropruską, znaną z badań ubiegłego sezonu datowaną na V-VI wiek. Łączyły się z nią ślady po słupach pionowo wbitych. Nie udało się ustalić z jakimi konstrukcjami można te słupy wiązać. Warstwa zawierała ułamki naczyń i kości zwierzęcych, przepalone kamienie i węgielki drzewne zapewne z palenisk, oraz gliniany przęślik, szydło rogowe i część kamienia żarnowego. W fundamencie ściany północnej skrzydła odkryto otwór wejściowy o wysokości 150 cm, szerokości 100 cm i znajdujący się 160 cm poniżej posadzki współczesnej. W celu odsłonięcia otworu w całości założono wykop na dziedzińcu tuż przy ścianie skrzydła. Stwierdzono, że nie był on używany jako wejście, lecz zasypany. Na podstawie dotychczasowych badań, biorąc pod uwagę różnice w sposobie budowania fundamentów tego skrzydła oraz odkryty otwór wejściowy, można sądzić iż w trakcie budowy skrzydła zaszły zmiany w projekcie.

W obrębie wykopu 6 odkryto ślady częściowo zachowanych umocnień wczesnośredniowiecznych w postaci wału ziemnego i kamieni na jego zewnętrznej stronie. Pas kamieni, o szerokości około 130 cm składał się z 3 warstw występujących na głębokości 150, 170 i 200 cm. Najniższą warstwę kamieni od strony wału umacniała poziomo ułożona belka. Wał od wewnątrz wzmocniony był wbitymi słupami, rozmieszczonymi w odległości około 1 m od siebie. Zachowały się resztki 3 słupów, o średnicy 25-30 cm. Wypełnisko wału stanowiła próchnica z piaskiem i fragmentami drewna, z którego pozostały słabo widoczne ślady układające się miejscami, w regularne, przebiegające w poprzek wału warstewki. Wał zniszczono od strony południowej i zachodniej wkopami pod fundament zamku, od strony północnej murkiem, bliżej w tej chwili nieokreślonym, od wschodniej wkopem pod fundament ściany przedstonka i chóru kaplicy ewangelickiej.

W przyszłym roku przewidziane są prace wykopaliskowe w obrębie skrzydła południowego na dziedzińcu i międzymurzu.

SIEDŁĄTKÓW, pow. Poddębice
Stanowisko 1, 1a

Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska P.P. PKZ
Oddział w Poznaniu

Badania archeologiczne prowadził mgr Andrzej Krause; magnetometryczne mgr inż. Aleksander Różycki. Finansowała Okręgowa Dyrekcja Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Pierwszy sezon badań PAK. Grodzisko stożkowate /stanowisko 1/, podgrodzie /stanowisko 1a/ z końca XIV i XV w.

Stanowiska położone są na gruntach wsi Łyszkowice i Siedlątków w

dolinie zalewowej Warty nad rzeką Pichną, na terenie projektowanego zbiornika wodnego. W latach 1965-66 prace wykopaliskowe na grodzisku prowadziła doc. dr J. Kamińska. Tegoroczne badania miały wyjaśnić związki między grodziskiem, a niewielką osadą, leżącą nieopodal grodziska. W miejscu tym dopatrywano się posadowienia budynków gospodarczych i dworu - współczesnych znanej już siedlątkowskiej obronnej siedzibie rycerskiej. Badania wykopaliskowe poprzedzono wykonaniem planu sytuacyjnego - wysokościowego oraz pomiarami magnetometrycznymi. Wykopy poprowadzono od stoku gródka poprzez widoczną fosę do osady, gdzie skoncentrowano prace.

W sumie wyeksplorowano 14 wykopów o łącznej powierzchni 362 m².

Stanowisko 1a.

Stwierdzono występowanie 4 warstw kulturowych oraz kilku warstw naturalnego pochodzenia. Wstępnie można powiedzieć, że występują tu dwie fazy osadnicze rozdzielone warstwą żwiru.

Faza I /starsza/ odpowiadać może okresowi funkcjonowania gródka z 3 ćwierci wieku XIV, faza II /młodsza/ byłaby nieco późniejsza, prawdopodobnie z XV w. kiedy to po zniszczeniu grodu dwór "przeniesiono" wyżej w inne miejsce. W fazie II na stanowisku 1a odkryto resztki podwalin kamiennych zapewne 2 dużych budynków gospodarczych.

Niestety nic nie można powiedzieć o urządzeniach obronnych grodu i podgrodzia z powodu zniszczeń dokonanych przez późniejsze doprowadzenia wody do stawów rybnych.

Na stanowisku 1a znaleziono około 6 tysięcy ułamków naczyń, bardzo mało ułamków kafla garnkowatych, kości zwierzęce i około 200 wyrobów metalowych, głównie gwoździe, sierp, kabłąk wiadra, 2 groty beltów, fragment nożyc, okucia z brązu.

Na obu stanowiskach występuje głównie ceramika brunatna oraz stalo-wo-szara. W warstwie ornej znaleziono kilka ułamków ceramiki z polewą. W warstwach osypiskowych na grodzisku oprócz ceramiki naczyniowej z końca XIV w. znaleziono ułamki kafla garnkowatych o czworokątnych wylotach oraz fragment kafla płytkowego /?/ z wyobrażeniem hełmu z piórami pokrytego ciemnozieloną polewą.

W roku przyszłym planuje się nieliczne uzupełnienie badań na stanowisku 1a oraz badania sondażowe obok istniejącego do dzisiaj dworu w Siedlątkowie.